

Writing and Erasing pt II

Shulchan Aruch OC 340; 4

One should be careful not to write using one's finger with liquids on the table, or with dirt. But it is permitted to write the shapes of letters in the air.

שו"ע או"ח ש"מ סעיף ד
 יש ליזהר שלא לכתוב באצבעו במשקין על השלחן או באפר. אבל מותר לרשום באויר כמין אותיות.

Shulchan Aruch OC 340; 3

One who erases ink from parchment, or wax from a notebook, if there is space to write two letters they are chayav. [Rama: It is forbidden to break a cake which has letters written on it, even though the intention is only to eat it, since this is considered erasing.]

שו"ע או"ח ש"מ סעיף ג
 המוחק דיו שעל הקלף או שעוה שעל הפנקס, אם יש במקומו כדי לכתוב ב' אותיות, חייב. הגה: אסור לשבר עוגה שכתב עליה כמין אותיות, אע"פ שאינו מכוין רק לאכילה, דהוי מוחק.

Mishna Brura 340; 12

Two letters - less than this is also a Torah prohibition, but there is no obligation to bring a sacrifice.

משנה ברורה ש"מ ס"ק יב
 ב' אותיות ועל פחות מכן ג"כ יש איסור אלא דנ"מ לענין חיוב חטאת וכנ"ל:

Mishna Brura 340; 15

Written on it - This is only when the letters written on the cake are made from something else, but if the writing is made of the cake itself, through the mould in which it is made or shaped by hand, it is permitted, since this is not called writing, and therefore erasing does not apply. Similarly if the letters are written in honey and water, or other fruit juices there is no need to be stringent.

משנה ברורה ש"מ ס"ק טו
שכתב עליה-ודוקא כשכותבין על העוגות אותיות מדבר אחר אבל כשהכתיבה היא מהעוגה עצמה בדפוס או בידים שרי דאין שם כתיבה עליה וממילא לא שייך בזה מחיקה. וכן אם כתב האותיות בדבש המעורב במים או שאר מי פירות ג"כ אין להחמיר:

Mishna Brura 340; 17

This is considered erasing - Even though it is not with the intention to write it is still forbidden Rabbinically. Even though the intention is not to erase, nevertheless it is *p'sik reisha* and forbidden even with a Rabbinic prohibition. However the *Dagul Mervava* is inclined to be lenient with this Halacha, and one can rely on his opinion when it doesn't involve breaking the letters by hand, but only in one's mouth in the normal way of eating.

משנה ברורה ש"מ ס"ק יז
 דהוי **מוחק**-ואף דאינו ע"מ לכתוב איסורא דרבנן מיהו איכא ואף שאינו מכוין למוחק פ"ר הוא ואסור אף בדרבנן וכדמוכח בסימן שי"ו ס"ד ועיין בספר דגול מרובה שמצדד להקל בעיקר הדין הזה והביאו בשע"ת ויש לסמוך עליו כשאינו שובר במקום האותיות בידו רק בפיו דרך אכילה. וספר שכתוב עליו בראשי חודי דפיו אותיות או תיבות יש אוסרין לפתחו ולנעלו בשבת דע"י הפתיחה שובר האותיות והוי כמוחק וכן כשנעלו הוי ככותב אבל דעת הרמ"א בתשובה להקל בזה וכן דעת הרבה אחרונים וטעמם דכיון דעשוי לנעול ולפתוח תמיד ליכא ביה משום מחיקה וכתיבה והוי כדלת הנסגר ונפתח תמיד דאין בו משום בנין וסתירה וכן המנהג. ומ"מ נכון להחמיר כשיש לו ספר אחר:

A book which has writing on the edges of the pages, some forbid opening it and closing it on Shabbat, since through the opening and closing the letters are broken, which is like erasing, and remade, which is like writing. However the

opinion of the Rama is to be lenient in this, and so too the opinion of many of the *acharonim*. Their reasoning is that since the book is made to be opened and closed continually it is not erasing and writing, but is rather like opening and closing a door, where there is no prohibition of building or destroying. This is the custom. Nevertheless, it is correct to be stringent when there is another copy of the book.

Mishna Brura 340; 19

With drinks - meaning to dip one's finger into a liquid and write with it on the table or paper or anything similar. The *acharonim* write that even writing with liquids on something that is not for writing, such as vegetable leaves and the like, is still forbidden Rabbinically.

משנה ברורה ש"מ ס"ק יט
במשקין וכו' - ר"ל שטבל אצבעו באיזה משקה וכתב בו על השלחן וה"ה על נייר וקלף וכיוצא בזה וכתבו האחרונים דאפילו אם כתב בהמשקין על דבר שאינו מתקיים כגון על עלה ירקות וכיו"ב אפ"ה מדרבנן אסור:

Mishna Brura 340; 20

Or with dirt - meaning to scratch letters with one's fingers in the dirt or sand. It is also forbidden to write letters on a window which has steamed up. If one wrote letters with something that becomes solid, such as blood or fat which congeals, it seems from Tosefot that they are *chayav*.

משנה ברורה ש"מ ס"ק כ
או באפר-היינו ששרט באצבעו כמין אותיות באפר נגוב וה"ה בחול וכן אסור לרשום כמין אותיות על החלון זכוכית בימי הקור שהם לחים מן הקור. ואם רשם כמין אותיות בדברים הקרושין כגון בדם וחלב שנקרש משמע בתוספתא דחייב:

Mishna Brura 340; 22

In the air - or even writing the shapes of letters with one's finger on a page is permitted, since it leaves no mark at all, and is therefore not similar to liquids or dirt.

משנה ברורה ש"מ ס"ק כב
באיר-ה"ה אם מוליך באצבעו על דף נגוב כעין צורת אותיות ג"כ שרי כיון דאין רישומו ניכר כלל ולא דמי למשקין ואפ.

Shmirat Shabbat K'Hilchata 28; 3

A page which has torn between the letters, or even through the letters, if there is no other copy of this book the custom is to be lenient and to place the pieces next to each other in order to read the words. But it is forbidden to attach the parts of the torn page together with tape.

שמירת שבת כהלכתה פרק כ"ח ס"ג
דף של ספר שנקרע שלא במקום האותיות, או אפילו במקום האותיות, אם אין לו ספר אחר כזה, נוהגים להקל ולהניח את החלקים זה בצד זה כדי שקרוא את הכתוב, אבל אסור לחבר חלקי דף אלה בנייר דבק.

Orchot Shabbat 15; 14

Children's games made of many pieces which make a picture when placed together (jigsaw puzzle) have the same Halacha as a torn page. Some contemporary poskim state that if the pieces hold each other in place it is forbidden, and similarly if they are placed in a frame.

אורחות שבת פרק ט"ו אות י"ד
משחק ילדים העשוי מחלקים רבים אשר בקירובם זה לזה נוצר ציור (פזל בלע"ז), גם זה דומה לדף קרוע, ויש מפוסקי זמננו שהורו שאם החלקים מאחזים זה בזה אין להתיר, וכן אם הם נתונים בתוך מסגרת.

Shmirat Shabbat K'Hilchata 16; 23

It is permitted to play games with letters or pictures where letters; or parts of letters; and pictures are placed next to each other and combine to make a whole word or picture, provided the word is not fixed into a frame and also that the pieces do not stick to each other.

שמירת שבת כהלכתה פט"ז סכ"ג

מותר לשחק במשחקי אותיות וציורים, שבהם מניחים ואתיות או חלקי אותיות ותמונה זה ליד זה ומצרפים אותם למלה שלמה או לתמונה, והוא שלא יקבע את המלה או את התמונה במסגרת, וגם אין החלקים השונים מתחברים ומתהדקים זה בזה.

Shmirat Shabbat K'Hilchata 16; 25

It is forbidden to take photos on Shabbat, and certainly forbidden to develop film or to print pictures.

שמירת שבת כהלכתה פט"ז סכ"ה

אין לצלם במצלמה, וודאי שאסור לפתח פילם או להדפיס ממנו תמונה.

Shmirat Shabbat K'Hilchata 16; 27

It is forbidden to write letters or draw pictures on a mirror covered with steam, or to draw them on an orange peel or anything similar. It is also forbidden to write in sand or dust or anything similar, or with crumbs on the table. But it is permitted to write the shape of letters with one's finger in the air.

שמירת שבת כהלכתה פט"ז סכ"ז

אסור לכתוב אותיות או לצייר ציורים על שמשה שמכוסה אדים או לשרטטם על קליפת התפוז וכדו', וכן לא יכתוב בחול ובאבק וכדו' או בפירות שעל השולחן. אך מותר לרשום באצבע באויר כמין אותיות.

Shmirat Shabbat K'Hilchata 9 footnote 48

Regarding tearing between two letters of a single word, it would seem that one could bring a proof to forbid it from the case of someone who tears between the letters of G-d's name, and is *chayav*. However, I heard from R' Shlomo Zalman Auerbach shlit"a that there is no problem, that it is only regarding erasing G-d's name that we find this kind of prohibition, since it is the combination of letters which makes G-d's name, and if one separates them they have destroyed this combination. But regarding Shabbat laws there is no problem in separating the letters, since each letter remains intact.

שמירת שבת כהלכתה פ"ט הערה מ"ח

בענין הקריעה בין שתי אותיות של מלה אחת, לכאורה יש להביא ראיה לאסור מהא דחותך בין אותיות של השם את' דבכה"ג חייב. אולם שמעתי מהגרש"ז אויערבך שליט"א דאין לחוש, דדוקא לענין מחיקת השם ית' מצאנו בכה"ג כיון שצירוף האותיות הוא גורם לשמו ית', ואם יפריד בין הדבקים הרי הוא ביטל את הצירוף, משא"כ בני"ד אין לחוש במה שמפריד בין האותיות, כי כל אות עומדת בנפרד.

Piskei Teshuva 340; 5

Toilet paper which has words or pictures on it is forbidden to use to wipe oneself because of the prohibition of erasing. There are some who permit wiping, since this is not erasing in order to write.

פסקי תשובות סימן ש"מ אות ה'

ונייר שכותבים עליו אותיות או ציורים אסור לקנח בו משום מוחק, ויש המתירים בקינוח, כיון שאינו מוחק על מנת לכתוב.

Orchot Shabbat 15; 11

Regarding a book which has letters or pictures on the edges of the pages, the poskim disagree about whether one may open or close it on Shabbat. Some poskim wrote that the custom is to be lenient, and the Mishna Brura agrees with this. However the Mishna Brura writes that if there is another book available it is correct to be stringent. The Chazon Ish wrote that it is appropriate to be stringent in such a case. According to everyone it is better not to write at all on the edge of the pages. However, if there are shapes on the edge of the paper which have no meaning there is no prohibition.

אורחות שבת פרק ט"ו אות י"א
 ספר שכתובות בו איותיות או ציורים על חודי הדפים נחלקו גדולי הפוסקים אם מותר לפותחו או לסגרו בשבת, וכתבו כמה פוסקים שהמנהג להקל בזה, וכן כתב המשנ"ב, אמנם כתב המשנ"ב דאם יש לו ספר אחר ראוי להחמיר. והחזו"א כתב דראוי להחמיר בנדון זה. ולכל הדעות מן הראוי שלא לכתוב כלל איותיות על חודי הדפים. אמנם אם על צידי הדפים ישנם ציורים חסרי משמעות אין בזה איסור.

Piskei Teshuva 340; 8

Many poskim have permitted using a combination lock that opens and closes by lining up the correct letters or numbers. Even those who are strict regarding a book with writing on the edges will agree that this case is permitted.

פסקי תשובות סימן ש"מ אות ח'
 כתבו הרבה פוסקים להתיר השימוש במנעול הנפתח ונסגר ע"י סידור נכון של מספרים או איותיות, ואף למחמירים בפתיחת ספר שכתוב עליו בראשי חודי דפיו איותיות יודו בזה להיתרא.

Piskei Teshuva 340; 9

Regarding shoes which have words or pictures etched or embossed on the soles, and when walking on sand, mud or snow they leave the image of the letters or pictures, there is no prohibition in walking with them on Shabbat, since it is a double Rabbinic prohibition - writing on something that is not permanent, and in an unusual way. Therefore it is *p'sik reisha* that the person does not want, which is permitted in a double Rabbinic prohibition.

פסקי תשובות סימן ש"מ אות ט'
 נעליים שחוקק או בולט מתחתיהם איותיות או צורות שונות, ובהילוכו על חול, טיט או שלג, נחרט האיותיות או הצורות עליהם, אין לחשוש מלהלך בהם שהרי אין זה אלא תרי דרבנן. כתיבה על דבר שאינו מתקיים וכלאח"י והוי פסיק רישא דלא ניחא ליה שמותר בתרי דרבנן.

Piskei Teshuvot 340; 13

Someone who writes a single letter using carbon paper so that they actually write two letters is *chayav a chatat* (sacrifice), since the *chiyuv* of writing is not for the activity of writing but for the actual accomplishment of writing.

פסקי תשובות סימן ש"מ אות י"ג
 הכותב אות אחת עם נייר קופי שבעצם נכתבו ב' איותיות = חייב חטאת, שבאיסור כותב אין החיוב על מעשה הכתיבה אלא על עצם מלאכת הכתיבה.

Orchot Shabbat 15; 16

A children's toy in which plastic 'nails' are stuck into a board with holes to create letters or pictures is forbidden to be used on Shabbat because of writing.

אורחות שבת פרק ט"ו אות ט"ז
 משחק ילדים שבו נועצים כמין מסמרים מפלסטיק על גבי לוח מחורר ויוצרים מהם איותיות או ציורים. אסור לעשות כן בשבת משום איסרו כותב.

Orchot Shabbat 15; 17

A children's toy in which letters are placed on a board with holes, and combined to form words, it seems that this is permitted to be used on Shabbat.

אורחות שבת פרק ט"ו אות י"ז
 משחק ילדים שבו יש אותיות מפלסטיק שנועצים אותן ע"ג לוח מחורר ומצרפין אותן למלים, נראה דמותר להשתמש בו בשבת.

Orchot Shabbat 15; 18

One may not tear food packaging if through tearing the words or pictures are ripped.

אורחות שבת פרק ט"ו אות י"ח
 אין לקרוע שקיות שבהן ארוז אוכל אם בעת הקריעה נקרעות אותיות או ציורים.

Orchot Shabbat 15; 23

It is permitted to cut cake into pieces which have a simple shape such as a square or triangle, but it is forbidden to cut cake into complex shapes, such as flowers or animals or anything similar.

אורחות שבת פרק ט"ו אות כ"ג
 מותר לחתוך עוגה לחתיכות שצורתן פשוטה כגון ריבוע או משולש או מעוין, אבל אסור לחתוך את העוגה בצורה מורכבת יותר כגון בצורת פרח או בעלי חיים וכיוצ"ב.

Orchot Shabbat 15; 44

One who peels eggs which have letters or pictures on the shell must be careful to do so in a way which does not break the letter or the picture.

אורחות שבת פרק ט"ו אות מ"ד
 הקולף ביצה שיש על גבה אות או ציור צריך להזהר לעשות זאת באופן שלא ישברו האות והציור.

Orchot Shabbat 15; footnote 55

We must examine the case of someone entering a place where their image appears on a screen through a security camera.

Whether electron beams on a screen are considered writing or drawing with regard to the prohibition on Shabbat: We heard from Rav Elyashiv and Rav Karelitz that they consider it writing, but only Rabbinically. It is also brought similarly in the name of Rav Auerbach. But in the book *Batzel*

Hachachma Rav Stern is lenient about this and doesn't consider images on a screen to be writing at all, but rather is similar to a person looking in a mirror. Rav Sternbuch is also lenient in this matter.

ארחות שבת פט"ו הערה נ"ה
 לענין אדם הנכנס למקום שבו נקלטת תמונתו ע"י מצלמה ומוקרנת ע"ג מסך יש לדון. האם הצורות המוקרנות ע"ג מסך חשיבי כתב וציור לענין מלאכת כותב בשבת. שמענו מהגרי"ש אלישיב שליט"א ומהגר"נ קרליץ שליט"א שדעתם דהוי כתב, אמנם דעתם דהוי רק דרבנן. וכן הובא בשם הגרש"ז אעירבך. ובספר בצל החכמה הגאון ר' בצלאל שטרן זצ"ל היקל בזה דס"ל דהתמונה שע"ג המסך אינו ציור כלל אלא הוי בתמונת האדם המשקפת במראה, וכן היקל בזה הגר"מ שטרנבוך שליט"א.